

II. ISTORICUL CIMITIRULUI EROILOR VALEA UZULUI

Cimitirul Eroilor de la Valea Uzului a luat ființă, în perioada 1926-1927, urmare a unei ample activități de centralizare a osemintelor eroilor descoperite pe Valea Uzului, efectuate de Societatea „Cultul Eroilor” (Anexa nr. 1 și 1 bis).

Deși statisticile privind cimitirul eroilor de la Valea Uzului nu sunt fără echivoc, caracterul multinațional al cimitirului este evident, în cadrul acestuia fiind centralizați eroi de mai multe naționalități. Potrivit unei statistici din 18 ianuarie 1928 (Anexa nr. 2), lângă mormintele celor 350 de morți de război din 1917, Societatea a centralizat osemintele a 847 morți de război, dintre care: 170 identificați nominal (unguri - 108, germani - 43, români - 8, ruși - 4, sârbi - 3, italieni - 2 și austrieci - 2), 435 neidentificați nominal (unguri - 336, germani - 78, ruși - 18 și români - 3, Anexa nr. 3) și 242 necunoscuți.

După cum se poate observa, comparând datele din Anexa nr. 2 cu cele din Anexa nr. 3, nu au fost consemnate decât numele a 167 militari (în Anexa nr. 3 apar completate nume până la nr. crt. 166, întrucât la nr. crt. 14 există și nr. 14 bis).

În total, în Cimitirul de onoare din satul Valea Uzului au fost centralizate osemintele a 1.197 morți de război (350 în anul 1917 și 847 în perioada 1926-1927).

Potrivit unui Buletin informativ, întocmit de Legiunea de Jandarmi Ciuc, în anul 1934, în Cimitirul eroilor de la Valea Uzului existau 1254 de cruci din lemn și patru din piatră, iar pe cruci existau înscrisurile următoare: „un erou român sau un erou german, un erou ungar” etc (Anexa nr. 4)

În al Doilea Război Mondial, conform „Fișei de evidență a cimitirului” din anul 1988, în acest cimitir au mai fost înhumați 108 militari germani, care au murit în luptele din zonă (Anexa nr. 5), ajungându-se la un total de 1.306 morți de război. Însă, după documentele întocmite de Crucea Roșie Română și datate la nivelul anilor '70, în anul 1944 în Cimitirul eroilor de la Valea Uzului au fost înhumați 40 de militari germani, din care 27 identificați nominal și 13 neidentificați nominal (Anexa nr. 6)

În ceea ce privește numărul militarilor români înhumați în acest cimitir, față de situația statistică din anul 1928 (când sunt menționați în evidență 11 eroi români, dintre care 8 identificați nominal și 3 neidentificați nominal), „Fișa de evidență a cimitirului” din anul 1988, (care nu menționează nicio sursă documentară), face trimitere la 148 de morți de război români (și nu 149 cum rezultă din însumarea morților de război din anexele nr. 7 și nr. 8), în contextul în care cei care au întocmit fișa din 1988 au însumat morții de război români identificați nominal de la Valea Uzului (19) - Anexa nr. 7, cu morții de război români identificați nominal la Poiana Uzului (130) - Anexa nr. 8, un alt loc de înhumare din Primul Război Mondial, desființat în perioada interbelică, osemintele fiind centralizate în Cimitirul eroilor din orașul Comănești, jud. Bacău (Anexa nr. 9).